

ตอนที่ 5

4.5 แต่คนอันมีในเมืองไทย ด้วยรู้ ด้วยหลง ด้วยกลัว ด้วยหาญ ด้วย
และ ด้วยแรง หากคนจักเสมอมิได้ อาจปราบฝูงข้าศึก มีเมืองกว้างขวางหลาย”

ข้อความระหว่างบรรทัดที่ 14-17 นี้ แสดงให้เห็นคุณสมบัติ ลักษณะนิสัย และ
ความสามารถของคนไทยสมัยพ่อขุนรามคำแหงว่า เป็นผู้มีความรู้ ความเฉลียวฉลาดมีความ
กล้าหาญ มีเรี่ยวมีแรง คือมีความเข้มแข็งออกทน หาใครเปรียบได้ยาก สามารถปราบ
อริราชศัตรู ขยายอาณาเขตได้กว้างใหญ่ไพศาล มีพหุชนะช้างมากหลาย ซึ่งความตอนนี้มี
ข้อที่น่าศึกษาตามลำดับดังนี้

(1) ด้วยรู้ คงจะหมายความว่า คนเมืองสุโขทัยนั้นมีความรู้ในศิลปะวิทยาต่างๆ
ทั้งในคติโลกคตินิยม กวายเป็นผู้ใส่ใจในการศึกษา.

(2) **ด้วยหลวก** หมายความว่า มีความฉลาด หลักแหลม เยียบแหลม อันเกิดจากนิสัยชอบสังเกต ชอบใช้สติปัญญาพิจารณาเหตุผล

(3) **ด้วยเกล้า** หมายความว่า มีความเก่งกล้าสามารถในการรบ.

(4) **ด้วยหาญ** หมายความว่า มีความห้าวหาญ อดอาจ ไม่ย่อท้อ ไม่ย่อมนย่อ ไม่ระย่อต่อข้าศึก.

(5) **ด้วยแคะ** ตามปกติคำ “แคะ” แปลว่า ไม่เชื่อ, ประเปรี้ยว ในที่นี้น่าจะหมายความว่า เรียว ซึ่งคู่กับ แรง

(6) **ด้วยแรง** หมายความว่ามีความแข็งแรง มีความเข้มแข็งออกทน.

(7) **หากนจักเสมอมิได้** หมายความว่า คนเมืองสุโขทัยสมัยนั้น เมื่อจะวัดกันด้านความรู้ ความเฉลียวฉลาด ความกล้ากล้าหาญ ความมีเรียวมีแรง คือความเข้มขันแข็งขันแล้ว ยากที่จะหาคนเมืองใดเปรียบได้ ซึ่งการกล่าวดังนี้ ถ้าฟังดูแต่เพียงผิวเผินก็อาจเห็นไปว่า เป็นการกล่าวอวดไปหน่อย แต่ถ้าได้ตรวจค้นดูหลักฐานทางศิลปวัตถุ โบราณวัตถุสถาน ตลอดจนเรื่องราวในพงศาวดารประกอบแล้ว ก็จะเห็นว่าคำกล่าวนั้นเป็นความจริง หาได้เป็นการโอ้อวดแต่ประการใดไม่.

(8) **อาจปราบฝูงข้าศึก** คำ “ข้าศึก” น่าจะให้คำอ่านว่า “ข้าเคิก” ตามที่ปรากฏในคำจารึก เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างระหว่างสำเนียงภาษาของคนไทยสมัยสุโขทัยกับสมัยปัจจุบัน (ดูคำอธิบายใน 1.3 (6) และ 1.9 (1) ประกอบด้วย).

ข้อว่า “อาจปราบฝูงข้าศึก” นี้ เป็นการแสดงให้เห็นความสามารถของคนเมืองสุโขทัยนั้นว่า สามารถปราบปรามศัตรูได้สงบราบคาบ ไม่มีเมืองใดกล้ายกทัพมาราวีได้.

(9) **มีเมืองกว้าง** หมายความว่า คนเมืองสุโขทัยสมัยนั้น ได้พร้อมกันสร้างบ้านสร้างเมือง ขยายอาณาเขตได้กว้างใหญ่ไพศาล.

(10) **ช้างหลาย** หมายความว่า เมืองสุโขทัยสมัยนั้นมีสัตว์พาหนะมากที่นำมากล่าวไว้เฉพาะช้าง ก็เห็นจะเป็นเพราะช้างเป็นพาหนะสำคัญในสมัยนั้น เมื่อพูดว่ามีช้างมากแล้ว ก็เป็นอันเข้าใจว่ามีพาหนะอื่น ๆ เช่นม้าเป็นต้นด้วย.